

Zaterdag 19 augustus 1916 – ochtendeditie

De Belgische arbeiderspartij.

Parijs, 18 augustus. Een uit Bern ontvangen telegram heeft het resultaat bekend gemaakt van de vergadering, reeds enige tijd geleden door het hoofdbestuur van de Belgische arbeiderspartij gehouden. In de vergadering waren vertegenwoordigers aanwezig van alle Belgische socialistische organisaties. Met algemene stemmen sprak de vergadering zich als volgt uit over de kwestie van vrede: "Het bestuur van de Belgische arbeiderspartij is besloten, alle maatregelen te dulden en alle leed te dragen, teneinde geen Duitse vrede te behoeven aanvaarden, die toch niet duurzaam en definitief zou zijn. Wij vragen geen vrede. Wij zijn niet competent om de manifestaties van de socialisten te beoordelen. Maar tot hen, die zich met ons bezig houden, zeggen wij, dat ze zich niet moeten laten beïnvloeden door de opvatting, dat wij de vrede willen. Wij nemen dit besluit, om te ontkomen aan de noodlottige gevolgen, die dat argument voor ons zou kunnen hebben."

In een artikel in Vrij België, "Door eigen kracht" geheten, vult Frans van Cauwelaert de beschouwingen aan, die hij een paar weken geleden gegeven heeft, naar aanleiding van de laatste economische conferentie der bondgenoten. Wij nemen van het artikel het volgende gedeelte over:

Door deze oorlog zal het Duitse volk zijn geest van stoere arbeidzaamheid niet hebben verleerd. De nood heeft zijn razende werkkraft verhoogd. Het gebrek aan sommige hulpmiddelen, welke het gewoon was uit den vreemde ongehinderd aan te voeren, heeft het geleerd om met hulp van wetenschap uit zijn natuurlijke hulpbronnen te vervaardigen of door verwante producten te vervangen. Wat in het reuzenlaboratorium van deze bij uitstek

technische oorlog is voorbereid zal wellicht eerst na jaren blijken. Maar het zou een gevaarlijke zelfbegoocheling zijn om het uitzettingsvermogen van beter georganiseerde en scheppingsvaardiger volkskrachten door kunstmatige middelen in bedwang te willen houden. Tegen inwendige superioriteit houdt uitwendige afweer geen stand. Economische uitsluiting van de anderen ontaardt snel in economische uitsluiting van zichzelf.

Wij mogen deze overwegingen nooit loslaten, wanneer wij ons een juist oordeel willen vormen over de wenselijkheid of het gevaar van de dwang- of afweermiddelen, welke wij na deze oorlog tegen de Duitse economische overrompeling willen gebruiken. Niemand verlangt, dat de Duitsers opnieuw onze vette weiden zouden komen afgrazen en zo dikwijls wij voor de oorlog reeds de gelegenheid hebben gevonden om tegen het gevaar der overmeestering van onze markt door de Duitsers te waarschuwen, hebben wij het gedaan. Maar wij moeten onze redding zoeken waar ze ligt en niet van het ene moeras naar het andere sukkelen. Onze redding ligt allereerst in betere volksontwikkeling, daarna in grotere solidariteit en meer zelfstandige werking van onze nationale bedrijven en economische instellingen en in de derde plaats in de politieke verhoudingen. Want deze laatste zijn slechts hulpmiddelen en alleen goed, wanneer ze niets anders beogen dan de werking van de beide vorige te versterken en de ruimte te verschaffen binnen welke zij zich volledig kunnen ontvouwen.

Tot onze grote voldoening en geruststelling kunnen wij de getuigenis afleggen dat het bij onze Belgische bevolking aan deze natuurlijke aanleg niet ontbreekt om haar economische zelfstandigheid en overwinning door solide werkzaamheden te verzekeren. Ons volk is bijzonder werklustig en bezit een aanpassingsvermogen en vaardigheid, welke door de buitenlandse nijveraars, die Belgische uitgewekenen of geïnterneerden hebben te werk gesteld

eenstemmig worden geroemd. Onze nijveraars zijn vol durf en initiatief, maar onze werkkrachten zijn door de band niet voldoende geschoold en de samenwerking tussen de Belgische ondernemingen – vooral in het buitenland – is te gering.

Het stemt dan ook tot vreugde te kunnen vaststellen dat de belangstelling voor een ernstig vakonderwijs in België door deze oorlog zeer heeft toegenomen. Wij hebben reeds gehoord van verschillende nieuwe vakscholen, welke worden of zullen worden opgericht in vele steden. Er is gebruik gemaakt van de gedwongen werkloosheid binnen het bezet gebied om beroepsonderwijs in te richten. De Belgische Boerenbond werkt zijn plannen voor volksontwikkeling onder landbouwers op steeds bredere schaal uit en ook in de Belgische interneringskampen en vluchtorden in Nederland wordt op de meest verdienstelijke wijze voor betere vakopleiding gewerkt. Bovendien bestaan er nog omvangrijke plannen, waarvan het op dit ogenblik nog te vroeg is om er over te spreken. Al deze tekenen wijzen echter de goede richting uit en een goed gedeelte van ons vertrouwen in de economische herleving van ons zo geteisterd en verzwakt land ligt in de verwachtingen, welke wij koesteren omtrent de verbeteringen, die men aan de geestelijke onderbouw van onze volkswelvaart wil geven.

Wanneer men echter deze pogingen wil zien gedijen tot volle vruchtbaarheid, dan mag men niet uit het oog verliezen dat ons Vlaamse volk zijn algemeen en vakkundig onderricht alleen in zijn eigen taal ten volle kan genieten. De economische heropbloei van België eist vervlaamsing van ons onderwijs.

Zaterdag 19 augustus 1916 – avondeditie

Onze correspondent te Havre meldt ons het volgende omtrent de bewapening van de Belgische artillerie:

Sedert het uitbreken van de vijandelikheden is de bewapening van de Belgische artillerie verbeterd en uitgebreid op een wijze als in de eerste oorlogsmaanden onmogelijk geacht werd. De verandering is tot stand gebracht kunnen worden dank zij de kennis en het organisatievermogen van de technische takken van dienst, dat machtige door Belgen geleide fabrieken in het leven geroepen heeft in Frankrijk en Engeland. Men is er in geslaagd geschut van nieuw type te maken; in het bijzonder is men geslaagd met een loopgraafmortier, die ook in het Franse leger is ingevoerd. Wijzigingen aan het Belgische 75 mm geschut aangebracht, stellen dit in staat te wedijveren met het beste Franse 75. België, dat voor 1914 in het geheel geen zware artillerie bezat, beschikt thans ruimschoots over verschillende soorten zwaar geschut, ook voor grotere afstand, en over mortieren en houwitser van zeer groot kaliber. Deze stukken worden uitsluitend hersteld en onderhouden door Belgische arbeidskrachten. De Belgische regering in ballingschap heeft meer gedaan; niet slechts heeft zij het leger gereorganiseerd en er een voortreffelijk instrument van gemaakt en de oorlogsindustrie georganiseerd, maar zij heeft, dank zij de overvloed van materiaal, die zij heeft weten te produceren, bij gelegenheid een van haar grote bondgenoten op het slagveld kunnen bijstaan en aan Rusland een automobielkorps, kanonnen en vrachtauto's geleend. Het is verder billijk te wijzen op de diensten, die de moedige Belgische spoorwegmannen en het Belgische spoorwegmaterieel, locomotieven en wagons, bewezen hebben. Dat materieel door Belgen bediend, doet dienst op alle lijnen van Frankrijk en wordt gebruikt zowel voor reizigers- als voor troepenvervoer.